

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore. joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnot Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.05

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

Uusia	149
Uudistuksia	52
"Punaisen Armeijan" uusia jäs.	33
Katkenneita	101

KAIKILLE TOVERITTAREN LUKIJOILLE

Toisessa palkassa tätä lehteä on erikoiset ilmoitukset Toverittaren Joulunumeron onnentoivotuksista ja Lasten Joulun tilauskaavake. Ottaa tämä asia nyt heti omaksi osaksemme ja kerätäkää nimillä Joulunonnentoivotuksiin, jotka palnetaan Toverittareissa joulukuun 14 p. Kerätyksenne nimet lähettäkää ne heti tulemaan konttorimme myötäilittäen maksun nimistä. Samoin kerätäkää Lasten Joululle tilauksia ja lähettäkää ne tulemaan heti tänne, jotta joutuvat pehille ennen joulua.

Sananen lasten kirjallisuudesta

Kirj. Pilvi Tumma.
Olen äiti. Ikäväkseni täytyy minun sanoa, että minun lapseni, niin

PAKINA

549! Hyvää kuuluu Toverittaren Pun-armeijan rintamalta. Tuota kun jatkuu, saamme varmasti palnattaa joulunumeron punavärillä.

Punainen armeija! Venäjän Punaisen armeijan työntää esteet pois tieltään, se murtaa kallot, se heittelee suuret ja pienet kivet sivuun ja yhä eteenpäin vain rynnistää. Venäjän työväenluokka suorittaa suurta historiallista tehtäväänsä, se hävittää luokat ja luokkavallan, se lopettaa riistan ja tekee lopun yhteiskunnallisista ristiriidoista.

Työläisten Venäjä on viettänyt kolmivuotisjuhlaansa tuntien olevansa jo lujalla maaperällä, se voi jo keveämmin hengittää. Sodan, taistelujen, puutteen ja nälän saartaessa on Venäjän työväenluokka kestänyt kolme vuotta. Vastuksista huolimatta on se alkanut uudelleen rakennustyön kaskilla aloilla niin suuressa mittakaavassa, että suuri maailma on saanut ihmettelyn aihetta. Se on kyennyt laskemaan sosialistisen rakennuksen peruskiveä suuren sodan vallitessa ja vihollisten jäytessä sen elinvoimaa.

Venäjän työväenluokka on koko kapitalistisen maailman saanut itään tuijottamaan ja se on saanut kaikki rahavallan tukijat pelosta värisevänsä sillä nyt se jo sanelee eri asioissa määräväkseen ennen niin mahtaville maailman valtiaalle. Näin tekee Ve-

kuin monen muunkin, liikevät kirjallisuutta, sellaista alhaista, sielua turmelevaa kirjallisuutta, jota heillä on runsaasti englanninkielellä saatavissa. Ikävä asia, kun esim. tämä Toverittaremmen on vielä niin pieni, että ei riitä lapsille siinä kylkissä lukemista, vaan he haluavat hakea porvarillista lasten kirjallisuutta, jota kirjastot ovat täynnä.

Monet vanhemmat eivät suuresti tästä välitä. Mutta ajatelkaamme asiaa syvemmin, niin huomaamme mikä vaara siinä piilee. Jokainen luettu sana, jokainen kirjoitettu rivi jättää jonkin jäljen lapsen viattoon sieluun. Lapset erittäin ovat herkkiä ottamaan vaarin lukemastaan ja käyttävät niitä itselleen esimerkkinä. He alkavat seuraamaan kirjansa sankarin toimia käytännöllisessä elämässä. Onhan usein kuultu, miten poikaset rosvouksia tai muita ilkeyksiä tehdessään ovat matkivinaan jonkun elävien kuvien sankarin tai romaaniin kirjain sankarin esimerkkiä.

He rikkovat kauppojen ikkunoita, maittopulloja ja etsivät ulkoa kaskkia mitä käsinsä saavat. Viettävät yönä jossain lukitussa rakennuksessa etteivät vanhemmat tiedä, missä he milloinkin ovat. Sitten seuraavana päivänä kehuvat urhoutuutaan toisilleen. Kehuvatpa ilkitöitään vielä senkin jälkeen, kun ovat istuneet jossain lasten kurituslaitoksessa ja karanneet sieltä. "Mitä sinä! sinä olet raukka. Minä tein niin ja niin. Tästä alkaen alon tehdä jotain rohkeampaa; ja saat kuulla, miten minusta sitten puhutaan!"

Emme voi sen paremmin syyttää pioniä poikia ja tyttöjä, jotka esittävät rakastuneiden osia. Val voimmeko? Emme.

Heidän sielunsa on kaskella roskalla myrkytetty, emmekä me ole heitä estäneet siitä. Kun me jätämme lasten kasvatukseen niin toisarvoiseksi asiaksi, saamme hyvällä syyllä kärsiä siitä johtuvat seuraukset.

Meidän pitäisi hankkia lapsillemme sellaista kirjallisuutta, joka on miellyttävää lukea ja samalla on opettavaista, etteivät he etsisi kirjastoista

kalkellaista turmelevaa kirjallisuutta. Mutta moni sosialistina itseään pitävä vain useinkin naurahtaa lasten kirjallisuudelle. Ylenkatseellisesti työntää niitä pois luotaan ja sanoo 'suuret sanat'. — Ne ovat lasten loruja, naisten kahvijuttuja j. n. e. Mutta se henkilö, mies tai nainen, ei ole seurannut lasten sieluelämää, eikä huomannut mikä merkitys kaskella on lasten tulevaisuuteen nähden.

Nyt kun taas ilmestyy Lasten Joulu, levittäkäämme sitä jokaiseen kotiin. Meidän velvollisuutemme on tulevan kansan kasvatusyössä tehdä parhaamme.

Nuorison tehtävä

Meillä nykyajan nuorisolla on onni elää alkaa, jolloin työn ja pääoman välinen taistelu on kehittynyt huippuunsa, ratkaisuunsa. Näämme kalkkialla, että nyt käydään ratkaisevaa kamppallua joko työväenluokan tahi porvariluokan elämästä tai kuolemasta.

Mikä on oleva meidän osuutemme tässä kamppallussa? Toimettomana sivustakatselijanako silmät pyöreinä tuijottaa historian kehityksen myrskyä? Ei, sillä silloin me tahdottomina murskaantuissimme. Sivustakatselija ei voi olla. Joko puolella tai toisella.

Porvariston tarkoituksena on kaikki keinoin pitää kiinni riisto-olkeuksistaan. Mitä häikäilemättömimminkin, mitä kenoja kammoksumatta taistelee se vapautuvaa proletariaattia vastaan. Se tahtoo palnaa työväenluokan ikuseen kapitalismin sorron alaisuuteen.

Työväenluokan taistelun päämääränä on sen vapaus, sosialismin pikainen toteutuminen, sosialismin, joka poistaa kalkkinnaisen luokkasorron, luo ihmisyyden.

Meidän paikkamme on taistelevan työväenluokan riveissä. Työväenluokan aktiivisimpana osana tulee nuorison kulkea proletariaatin eturiveissä. Raivata tietä työväenluokan vapautukselle. Meidän on uhrattava kalkkemme vapautuksemme puolesta.

Sitkeää ja paljon vaativaa on tämä taistelu. Ennen kaikkea se vaatii tietoisuutta tehtävistämme ja pää-

määrästämme. Ei riitä, että meillä on selvä luokkavaisto, vaan sen tulee kehittyä selväksi, horjumattomaksi luokkatietoisuudeksi. Tälle kun rakennamme, on työmme ja toimintamme tuloksellista.

Työläisnuorison tinkimätön palkka on siis taistelevan proletariaatin eturivissä, jossa se iskullaan, kalkella nuoruuden tulisella innollaan raivaa tietä ihmiskunnan vapauteen ja onneen.

Oppivelvollisuus Suomessa ja muissa maissa

Suomessa ei ole koskaan ollut koulupakkoa. Lukutaito siellä on siitä huolimatta ollut jotenkin yleinen. Vanhin asetus lukutaidon oppimiseksi on vuonna 1886 annettu kirkkolaki, joka määrää avioliittoon tai heraneutoilliselle pyrkivän omata lukutaito. Vasta vuonna 1910 valtiovallalla hyväksyttiin oppivelvollisuuslaki, valkkakin puutteellinen. Tätä lakia ei kuitenkaan koskaan ole saatu voimaan, eikä vahvistetuksi, sillä silloinen Venäjän hallitsija ei sitä suvainnut hyväksyä. V. 1736 säädettiin Preussissa oppivelvollisuuslaki, mikä sitten 1763 ulotettiin valtakunnan muhin osiin. Ja siitä pitäen, siis yli puolttoistatuu vuotena on Saksassa ollut voimassa yleinen oppivelvollisuus. Emme otaksune väärin lausuessamme, että Saksan työväenluokan korkea vallastusta epäilemättä pohjautuu oppivelvollisuuteen. Itävallassa säädettiin oppivelvollisuuslaki v. 1774, mikä laki sitten uusittiin satatena vuotta myöhemmin, 1883. — Skandinavian maissa saatiin oppivelvollisuus alkaen 19-vuosisadan alkupuolella Tanskassa säädettiin laki 1814. Ruotsissa 1842, Norjassa 1848. Muissa Euroopan maissa on oppivelvollisuus säädetty seuraavasti: Ranskassa 1882, Englannissa 1880, Italiassa 1878, Portugalissa 1878, Bulgariassa 1878, Montenegrossa 1879, Serbiassa 1882, Hollannissa samoihin aikoihin.

Miltel kalkissa sivistysmaissa onkin tällaisiin toimenpiteisiin johtu-

varillisia "suuruuksia", tai tanssia joutoaikoinamme itsemme pyöräsiin, mutta emme viitsi teroitaa hengen aseita ja kypsyttää tietoisuuttamme. Tämä on ennenkin tullut pakinoissani sanotuksi, mutta kun tämä on sula totuus, voi siitä jälleen puhua, eikä siihen voida vastaan sanoa. Ei tarvitse luulla, että tämän maan porvarinaiset ovat yhtä saamattomia ja leväperäisiä. He ovat omalla alallaan kiihkeästi toiminnassa. Kun seuraa heidän sanomalehtikirjoituksiaan heidän julkaisuissaan, näkee selvään, että he takovat Sampoon, he muistavat luokkansa pyyteet.

Heidän joukossaan ei löydy monta naista, jolla ei olisi joku "jalo" työmaa, kuitenkin aina sellainen työmaa jossa kaivetaan kuoppaa meidän jalokojemme alle. Porvarinaiset ovat nyt haltioissaan, ja sopii olla, kun äänioikeus on saavutettu, sillä se takaa monelle heidän luokkansa naiselle hyvän tulevaisuuden ja lupaa heille etuja monessa suhteessa. Heidän suurimpina ihanteinaan on etsiä virkapaikkoja ja niihin heillä tulee nyt olemaan suurempi mahdollisuus kun ennen. Porvarinaiset julkaisuissaan nyt uskaltavat kehua, että "tulevaisuus on naisten!" Ja he vuorotellen kirjoituksissaan selittävät, mihin ja miten naisten toiminta kohdistetaan nyt, kun äänioikeus on saavutettu.

Paljon heidän esityksissään on inhimillisiä vaatimuksia ja esittävät osaksi tärkeitäkin reformeja, mutta heidän parannuspuhansa tietenkä-

supistuu vain tämän yhteiskuntajärjestelmän pieneen paikkaukseen. Heidän ohjelmaansa ei kuulu, eikä koskaan tule kuulumaan, koko työväenluokan elinolojen parantaminen.

Sillä se onkin juuri ero. Me, työläisnaiset, emme voi kulkea heidän kanssaan käskädessä syystä, että meidän ohjelmaamme sisältää vaatimuksen koko tämän kapitalistisen järjestelmän perinpohjaiseen musertamiseen. Mutta, kuten sanottu, olemme me veltoja toiminnassamme. Kyllä enin osa työläisnaisista jo käsittää vaistomaisesti missä joukossa hänen paikkansa on, mutta pääasia, toimintainto, puuttuu!

Moni on huomauttanut, ja se on kyllä totta, että työväenluokan nainen on asemassa, jossa ei kyllin paljon voi hengen aseita teroitaa ja että vuosisatoja kestäneestä orjuustunteesta ei vain niin helposti päästä, mutta tätä väitettä emme saa käyttäessä enää tukea. Nykyaikana kaikissa suhteissa kuljetaan eteenpäin kiireesti, joka alalla aivan kun juoksuaskelin seurataan kehitystä. Miksi ei työläisnainen halua ottaa osaa tähän pikamarssiin? Jos joskus on edessä vastamäkiä ja alkaa hengästyttämään, ei pidä istua tiepuoleen, vaan pitää yrittää eteenpäin. Ne vuosituhatitset hengen kaskleet, jolla nainen on ympäröity, kiedottu erilaisilla ennakkoluulojen sujuksilla, täytyy jo viimeinkin avata ja laskea kivistuneisiin aivoihin puhdasta ilmaa. Sitä tehdessä meillä jokaisella on oman itsemme kanssa